

Становище

от

проф. Христо Кирилов Харалампиев

във връзка с дисертационен труд на тема

„Скулптура на готовите форми. Редимейд, асамбляж, намерен обект, отливка от натура, както и нови технологични подходи в скулптурата на ХХ век“

автор: ас. Стефан Илиев Иванов – докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Скулптура“, Факултет за Изящни изкуства на Национална художествена академия.

Научен ръководител доц. Цветослав Христов

Авторът Стефан Иванов е роден 1989г. в Габрово. От 2019г. е редовен асистент по скулптура към катедра „Скулптура“ на НХА. В момента е докторант на самостоятелна подготовка към катедрата. Работи в сферата на визуалните изкуства, скулптурата и рекламната сценография. Участвал в редица самостоятелни и групови изложби у нас и в чужбина. Член на СБХ. Автор на редица наградни пластики за ежегодни конкурси и събития, както и проекти за възпоменателни монети в лимитиран тираж, отсечени за БНБ.

Представеният за становище дисертационен труд се състои от: текстова част – 198 стр., приложения 1, 2 и 3 (иллюстративен материал, интервюта и превод на текст) съответно 56 стр., 30 стр. и 5 стр., и Автореферат 43 стр.

Текстовата част на труда е структурирана по следния начин: Увод, три глави, Заключение, Справка за приносите, Библиография и Списък с публикации.

В уводната част на труда се отбелязва актуалността на изследването, прави се анализ на наличната литература по темата, което показва дълбоката информираност на дисертанта, както и желанието му настоящият труд да запълни съществуващата ниша в научната среда. Следва изясняване на терминологията и понятийния апарат. Заслужава специално внимание тази част от текста, защото сама по себе си е нещо като необходим речник, съдържащ познавателен и общообразователен характер. Целите на научното изследване са изложени ясно и логично произтичат от заявените параметри на труда. Освен вече споменатото желание за допълване на специализираната литература по темата, авторът извежда, като цел

разглеждането на специфичните творчески практики в „скулптурата на готовите форми“. Систематизират се три основни авторски подхода при употреба на готови форми в скулптурното произведение. Те се различават съществено и се разглеждат в трите глави на текста. Практически тези творчески подходи се превръщат в обект на дисертационния труд. Използваната методология е обяснена, като съвкупност от методи в последователност – анализ, синтез, сравнение, обобщение, изучаване на източници с информация и интервю. Авторът е провел пет броя интервюта с български художници, работещи в близки до темата направления.

В глава първа се разглежда: „Употреба на вече съществуваща природна или индустриална форма в нейния чист вид, като скулптурно произведение или като основна съставна част от ново такова“. За целта във фокуса на автора попада творчеството на художници като: Едгар Дега, Марсел Дюшан, Робърт Раушенберг, Деймиън Хърст, както и Правдолюб Иванов и Вито Валентинов. Тук дисертантът очертава основната си теза – съзнателния отказ на художника за моделира формите на творбата си, за сметка на ролята на „композитор“, който вижда в предметите около него един друг неподозирани свят. Независимо от научния характер, текста е четим и интересен, дори в познавателен смисъл. Разглеждания проблем в тази част на труда, предпоставя и проблематиката на следващата втора глава „Премоделиране и прекомпозиране на вече съществуваща форма, в полза на ново пластично произведение. Формата става видима съставна част в произведението, но е подчинена на нова формална и концептуална същност на скулптурата“. Авторите тук са: Пикасо, Сезар Балдачини, Тингели, както и Георги Чапкънов и Огнян Петков. Става дума за вторична преработка на различни по вид и произход форми в интерес на композиционното решение на скулптурното произведение. Втората глава развива идеите на автора от първата, като разбира се се акцентира върху спецификите на тази „творческа практика“. Съвсем естествено дисертантът разглежда течения като скрапарт и асамбляж, работа с намерени обекти и художници от „Нови реалисти“. Прави се паралел с български автори.

Третата глава е посветена на „Отливка от натура или друга вече съществуваща форма. Употребата на форма, като структурна основа или първоизточник за създаване на ново скулптурно произведение.“. Чрез творчеството на: Христо Явашев – Кристо, Джордж Сийгъл, Едуард Кийнхолдс и Симеон Симеонов, се илюстрира третият според автора подход, обект на изследване в настоящият труд. Този подход се характеризира основно с използването на съществуваща форма (отливка, отпечатък) като елемент от творбата. Един сравнително доста разпространен похват изобщо в скулптурата. Негативен или позитивен

отпечатък в зависимост от пластичната идея, може да бъде „намерен“ доста често при съвременните автори. Подборът на авторите, както сам отбелязва докторанта, е субективен. Смятам че, неговия подбор е в интерес на доказване на основната идея в труда.

Приносите са дефинирани коректно и са в съответствие с текста. Трябва да се отбележат приложения 1, 2 и 3, включващи великолепен илюстративен материал, интервюта и превод на текст, като неразделна част от труда със своите приноси към него.

Въз основа на настоящото становище, смятам че представения дисертационен труд има качествата на научен текст, притежава приносен характер и покрива изискванията на Закона за присъждане на неговия автор ас. Стефан Илиев Иванов образователната и научна степен „доктор“. На заседанието на Научното жури убедено ще гласувам „за“.

24.06.2024г.

проф. Христо Харалампиев